

KÜRTÖS

XVIII. évfolyam 3. szám

Közéleti havilap

2020. március

Ára 0,50 EUR

Márciusi (forradalmi?) gondolatok

Egyre jobban olyan világ bontakozik ki előttünk, amelyben az igazságosság, a tolerancia, az észszerűség és még sorolhatnám, a nagyvilági játszmák kénye kedvére ki vannak szolgáltatva. A háttérhatalmi politika és a nagyhatalmi, gazdaságilag legfejlettebb országok olyan retorikát alkalmaznak és olyan erőviszonyokat

teremtnek, amelyek az egész világ behálózásával cinkos megegyezéssel mozgatják a többi országot, népeket, mint a bábukat a sakktáblán. Itt már nem az ideológiák harcáról beszélünk, hanem a pénz ideológiájáról. Segítségével romba lehet dönteni országokat, népeket, megfosztani identitásuktól, az egyénre építeni, a leggyengébb láncszemre, akit úgy vezetünk meg, mint még soha. A régi forradalmakból kiindulva a vezérlő eszme mindig a szabadság kivívása volt, mint alapfeltétel a további társadalmi és politikai változásokhoz. A mai időkben, amikor már úgy éreztük, hogy ennek birtokába jutottunk, rádöbbenünk, hogy az emelkedő helyett egy újabb lejtőre kerültünk, melyen magunktól nem biztos, hogy meg tudunk állni. Ehhez újabb forradalmi hangulatra lenne szükség, fel kéne ismernünk a jelenlegi veszélyeket, amelyek nem csak a nemzeteket, nemzetünket veszélyeztetik a globalizált világban, hanem magát az emberiséget is. Öntudatra kellene ébrednünk, öntudatra kellene ébresztenünk a többséget, csak így tudnánk meghatározó erővé válni egy élhetőbb jövő megteremtéséhez. Míg a régi forradalmak idején ismert volt az ellenség, ma már mindig újabb arcát mutogatja felénk, ezért tudással és öntudatossággal felvértezve magunkat, nap mint nap kell kiállnunk igazunkért, elveinkért, megmaradásunkért. Az emberek öntudatra ébredése, a velük való „munka“ talán a legnehezebb a világon. Szabadságharcaink tanulsága, hogy ha az adott időben el is buktuk őket, a későbbiek folyamán mégis csak pozitív változásokat hoztak. Áldozatvállalás nélkül nincs javulás, ez legyen az a kovász, amely bennünk dolgozni fog, és jutalmul megadja nekünk táplálékul a „nemzet kenyere“, a magyar jövőt szülőföldünkön is.

Balogh Gábor

Polgári kezdeményezés
A NEMZETI RÉGIÓKÉRT
www.nemzetiregiok.eu

Támogatom

A Székely Nemzeti Tanács által benyújtott kezdeményezést 2020. május 6-ig legalább 7 ország egymillió állampolgárának kell támogatnia ahhoz, hogy az az Európai Bizottság asztalára kerüljön.

Az Európai Bizottság május 7-én vette nyilvántartásba az SZNT kezdeményezését (Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért), amelyben arra kéri a brüsszeli testületet, hogy biztosítson egyenlő lehetőségeket az uniós alapokhoz való hozzáférésre a fejlődés és a kulturális sokszínűség fenntartása érdekében.

A székelyföldi szervezet által újjára indított polgári kezdeményezés a közvetlen demokrácia eszközével élve kívánja elérni, hogy az Európai Unió fejlesztéspolitikáján belül kiemelt figyelmet kapjanak az olyan nemzeti, nyelvi, kulturális sajátosságokat őrző régiók, mint amilyen például a Székelyföld. Ezeknek a több esetben közigazgatási hatáskörökkel sem rendelkező régióknak teremtene lehetőséget a kezdeményezés, hogy megőrizték sajátosságaikat, amelyek fennmaradása veszélynek van kitéve.

A digitális aláírási ív nemzetiregiok.eu címen érhető el a „Támogatom“ fülre kattintva. Az internetes felület lehetővé teszi, hogy ki-kiválassza az állampolgárságának megfelelő adatlapot és az adatszolgáltatás nyelvét.

Az aláírási ív helyes kitöltése után a honlapon megjelenik a köszönet a támogatásért és az aláírási nyilatkozat azonosító kódja.

Az internetes felületről egy kattintással letölthetők az aláírás azonosító adatai. Az aláírásgyűjtő honlapra mutató link: <https://eci.ec.europa.eu/010/public/#/initiative>

*„Scha le nem mondani,
scha el nem csüggedni,
ha kell, mindig újra kezdeni.“*

Kossuth Lajos

Az ORIGÓ keresése

A választások eredményeinek ismeretében valahogyan nem éreztem azt a nagy csalódást, ami talán indokolt lett volna. A nagy durranás, a 2009-ben megszűnt egységes politizálás után a választási eredmények alakulása és a népszámlálási eredmények egyre jobban azon meggyőződés felé vezettek, hogy ez már az életben soha jobb nem lesz. Legyőztünk önmagunk által, és ezért senkit nem hibáztathatunk, csak magunkat. A mostani eredmény ténye még inkább olyan volt, mint a keresztény vallásban a színeváltozás misztériuma. Akkor a Tábora-hegyén lejátszódott „megmutakozásra” akár „színeváltozásként”, akár „átalakulásként” tekintünk, a nagy titkot próbáljuk megragadni. A választási eredmények szintén egy nagy titok, amit ugyan számokkal és más-más módszerekkel és tényekkel képesek vagyunk akár kapásból is megmagyarázni, de úgy gondolom, ettől mélyebbre kell ásni. A választások után a legizgalmasabb olvasmány az újságírók által megszólított személyek nyilatkozatai az élet különböző területeiről. Szavaikból úgy vettem ki, pártonkívüliek, de a legtöbbszörük kibújt a szakértő, meg az „ezt lehetett tudni előre”, de a sablonokon kívül receptet nem tudtak mondani a hogyan továbbra. Amíg pártokban gondolkodunk, nem is lehet. A legközelebbi választások előtt ajánlom az újságíróknak, hogy ugyanazon személyeket kérjék fel a válaszadásra a szavazás előtt és után. Szomorú volt látni egyes nyilatkozók óvatos pálfordulását, akik eddig keményen az eddig uralkodó kormánypártok szekerét tolták. Nem akarok szakértőnek látszani, csak szívem szavára hallgatok, amikor úgy vélem, hogy egy politikamentes csoportosulásnak (pl. Magyar Tanács) kellene programot alkotnia, amely az itt élő magyarság javát szolgáló megoldásokat javasolná. A továbbiakban csak olyan politikai erőnek lenne létjogosultsága magyar választóink körében, amely ezt a programot felvállalná, képviselné, és küzdene megvalósításáért. És csakis olyanak. Mielőtt ezt kapásból valaki elvetné, gondolkodjon el rajta. A magyar politikai pártok műhelyéből eddig kikerült katyvaszok mind megbuktak, mert elsősorban a parlamenti képviselőre összpontosítottak, meg az éppen kormányon lévő erők megbuktatására. Ez ne a mi célunk legyen, hanem a többségi nemzeté, ami nem azt jelenti, hogy ha nekünk is jó, ne támogatónk, de ne ez legyen a jelszavunk.

Mennyivel magasabb az a megoldás, ha a parlamentbe jutunk, és nem érünk el semmit, vagy csak annyit, hogy a választók elfordulnak tőlünk, vagy lesz egy jó programunk, amely mögé a tisztességes erők oda tudnak sorakozni, és méltósággal fognak tudni minket képviselni. Ebben az esetben csak azok pártolnak el tőlünk, akik saját magukat, saját céljaikat akarják megvalósítani. Ez legyen az ő döntésük. Akik maradnak, azok még parlamenti képviselő nélkül is tudnak tisztességesen élni, jól érezni magukat közösségünkben, ezért dolgozni, melynek eredményeként megmaradhatunk, és nem öröklődünk fel az egyenlőtlen küzdelemben. Nem csak a parlamenten belül lehet az igazságért, az egyenlőségért küzdeni, mert akkor civil szervezetek sem volnának. Egyet ne feledjünk. Az uralkodóknak szükségük van szolgálókra, de a szolgálóknak nincs szükségük uralkodókra. Ezen véleményemnek már közel egy éve nyilvánosan is hangot adtam, nem most jutott az eszembe. Most egy kis lélegzetvételhez jutottunk, be kellene indulni a megtisztulási folyamatnak. Mi történne, ha minden magyar párt feloszlana önmagát, és a fentiekből kiindulva olyan politikai mozgalmat, pártot hoznának létre, amely egy egységes magyar érdekek mentén kidolgozott programot képviselne, és nem ők határoznák meg, hogy hogyan szeretnének sikerpolitikát folytatni. Tudom, a javaslatok között könnyű az újjunkkal fintorogva kotorászni, amelyek előbb-utóbb elfognak, ahogyan mi is elfogyhatunk. Beszéljünk az írástudók árulásáról is, hallgatásukról, amelytől „hangos” volt az utóbbi harminc év. Ezt a témát is érdemes volna kibeszélnünk. Jövőre, a népszámlálás után vajon milyen adatok felett fogunk keseregni? Keressük meg, és találjuk meg azt a kiindulási pontot (origót), amely ténylegesen megoldás lehet sok sebből vérző közösségünk számára.

Balogh Gábor

Választási eredmények a Nagykürtösi járásban:

Dobogós helyen az MKÖ, leszerepelt a Most-Híd

Nem tudom, van-e Szlovákiában olyan (magyar) ember, aki nem tudná a 2020. február 29-én tartott parlamenti választások végeredményét. Csupán csak emlékeztetőül: A közel 4,5 millió választásra jogosult személy közül 2 916 840 (a választók 65,80 százaléka) élt állampolgári jogával. A választók 25 százaléka szavazott bizalmat az Igor Matovič vezette OĽaNO-nak (Egyszerű Emberek és Független Személyiségek). Meglepetésre Boris Kollár Sme Rodina (Család Vagyunk) pártja végzett a 2. helyen megelőzve Fico pártját, a Smer - SD-t (Irány-Szociáldemokrácia), Kotleba pártját, az SaS-t (Szabadság és Szolidaritás) és Andrej Kiska pártját, a Za Ľudí-t (Az Emberekért). A dobogós és pontszerző helyek mögött végzett, és nem került be a parlamentbe a Progresszív Szlovákia, a KDĽ, a Magyar Közösségi Összefogás (3,90%), valamint a két kormánypárt, az SNS és a Most-Híd (2,05%) sem.

Most pedig lássuk, hogyan voksoltak az emberek a Nagykürtösi járásban.

A járás 85 választókörzetében a 34 626 választópolgárból 20 131 élt szavazati jogával, vagyis a választók 58,13 százaléka. Első helyen végzett az OĽaNO 4 043 szavazattal (20,35%), második helyen a Smer - SD (3 693 - 18,58%), harmadik helyen a Magyar Közösségi Összefogás (MKÖ) (2 803 - 14,10%). Kotleba pártja 2 247 (11,31%) voksal leköörzte a Most-Hídot, amelyre a szavazók 6,99%-a, vagyis csak 1 389 fő szavazott. A további sorrend: Sme Rodina (6,83%), Progresszív Szlovákia (4,13%), Za Ľudí (3,75%), SaS (3,64%), SNS (2,51%).

Érdekes összevetni a 2016-os parlamenti választások járási eredményeit a mostanival. Négy évvel ezelőtt 52,79 százalékos részvételi arány mellett a Smer - SD végzett az élen több mint 4 ezer szavazattal. Második helyre került a Magyar Közösség Pártja 2 959 szavazattal, ami 156-tal több az idejének eredményénél. A 3. helyről (2 202) az ötödikre csúszott a Most-Híd 757 voksot veszítve, az OĽaNO viszont a 6. helyről (1 218) tornázta fel magát a dobogó legfelső fokára, de Kotleba pártja is közel 200 szavazattal javított négy évvel ezelőtti eredményén. Mindenképpen meglepetésnek számít, hogy Nagykürtösön az MKÖ (94 szavazat) első alkalommal előzte meg a Most-Híd pártot, amely 2016-ban 298 voksot tudhatott magának, most pedig mindössze 77-et.

Az idej választásokon a vegyeslakta települések közül legnagyobb volt a választási kedv Terbegecen (73,38%), Kőkesziben (73,19%), Óvárban (72,73%), Ipolybalogon (70,43%) és Inámban (70,21%). A legalacsonyabb pedig Rárósműlyadon (30,90%, ami alig valamivel jobb a négy évvel korábbi 29,46%-nál). A Most-Híd csak Apátújfaluban, Bussán, Csalárban, Ipolyhídvégen, Ipolykérben, Ipolynagyfalun és Leszenyén előzte meg a Magyar Közösségi Összefogást. Mind a 34 vegyeslakta településen viszont remekül szerepelt az OĽaNO, amit az is bizonyít, hogy például Nagykürtösön 1 211 (majdnem annyi, mint 2016-ban az egész járásban), Zsélyben 171, Ipolynyéken 117, Lukanényén 145,

Folytatás az 3. oldalon

Mit mutatnak a százalékarányok?

Az alábbi táblázatban a vegyeslakta településeken összevetettük a Magyar Közösségi Összefogás 2020-as és a Magyar Közösség Pártja 2016-os, illetve a Most-Híd idei és négy évvel ezelőtti helyi választási eredményeit, vagyis hogy a választók hány százaléka szavazott egyik vagy másik pártra. Mind a két párt esetében a kiemelt százalékarányok azt mutatják, hol szerepelt feltűnően jobban a párt 2016-ban.

Ha alaposan áttekintjük a számoszlopokat, kiolvashatjuk belőlük, hogy például Ipolybalogon mindkét értékelt időszakban szinte változatlan (75-76%) az MKP támogatottsága. Hasonlóképpen Bátorfaluban, Csábon, Kóváron, Dacsókesziben, Apátújfaluban, Ipolyszécsénykén, Szlovákgyarmaton, Gyürkiben, Nagykürtösön, Leszenyén és Bussán. Csupán csak érdekességként említjük, hogy ez utóbbi településen az MKP (MKÖ) egy (azaz 1) szavazattal kapott többet, mint 2016-ban. Javuló formát mutat viszont Inám, Óvár, Terbegec, Haraszti. Jobban szerepelt az MKP 2016-ban például Ipolyhídvégen, Kökesziben, Ipolykeszin, Nagycsalomján, Ipolynagyfalun, Rárósmúlyadon és Kelenyében. Hogy mi történt ez utóbbi településen, ahol több mint 30 százalékkal visszaesett az MKP támogatottsága, csak találgatni tudunk. Igaz, többen (jó 8 százalékkal) szavaztak a Hidra, mint 2016-ban, és közel 20 százaléknyan voksoltak például az OLaNO-ra.

A Most-Híd a négy évvel korábbi eredményekhez viszonyítva tíz vagy ennél jóval több százalékaránnyal visszaesett például Bátorfaluban, Csalárban, Csábon, Dacsókesziben, Szécsénykovácsiban, Lukanényén, Ipolyszécsénykén, Óvárban, Terbegecen, Zsélyben, Szlovákgyarmaton, Galábocson, Rárósmúlyadon, Leszenyén és Bussán is. Jobb eredményeket jobbra csak azokban a községekben ért el, ahol a polgármester Most-Híd színekben került megválasztásra, így: Apátújfaluban, Ipolyhídvégen, Ipolynagyfalun, Ipolykérben, Bussán, Csalárban.

Csábon 114, Bussán 128 szavazatot kapott. Kotleba pártja a többségében magyarok lakta településeken kivétel nélkül szerzett hol több, hol kevesebb voksot. Például Zsélyben 91, Lukanényén 72, Bussán 40, Csábon 39, Nagycsalomján 35, Leszenyén 34, Apátújfaluban 32 választót tudott megszólítani. Nagykürtösön 625-en tartották érdemesre Kotleba pártját.

Amint a fenti összegezésből kiderül, járási viszonylatban is leszerepelt a Most-Híd, de tévedés volna azt gondolni, hogy a párt magyar szimpatizánsainak egy része netán az MKÖ-re voksolt, hiszen 2016-ban az MKP egymaga több szavazatot kapott, mint most Magyar Közösségi Összefogásként. Valószínűsíthető, hogy a Híd támogatói közül sokan nem mentek el szavazni, illetve szlovák pártokra voksoltak.

Egyébként a Magyar Közösségi Összefogásra az urnákhoz járulók közül legnagyobb arányban szavaztak Ipolybalogon (75%), Ipolyszécsénykén (67,82%), Inámban (61,22%), Kóváron (56,45%), Ipolynyéken (53,24%), Ipolyvarbón (52,05%) és Ipolykeszin (51,71%). A Most-Híd-ra Ipolyhídvégen (49,1%), Ipolykérben (47,24%), Ipolynagyfalun (37,70%) és Csalárban (37,08%). Az OLaNO-ra Zsélyben (32,88%), Gyürkiben (31,82%), Szlovákgyarmaton (30,43%), Leszenyén (30,31%) és Dacsókesziben (30,05%).

Település	MKÖ 2020	MKP 2016	Most-Híd 2020	2016
Ipolybalog	75,00%	76,09%	8,33%	13,91%
Bátorfalu	5,35	5,16	4,17	15,48
Csalár	6,18	5,16	37,08	50,58
Csáb	32,18	33,26	6,36	18,74
Inám	61,22	53,54	15,31	31,89
Ipolyhídvég	25,45	36,55	49,1	45,91
Kökeszi	24,37	35,08	17,26	21,47
Ipolykér	6,75	9,20	47,24	52,15
Kelenye	37,78	69,85	23,70	15,44
Kóvár	56,45	56,64	12,10	16,08
Dacsókeszi	17,24	15,46	4,43	22,71
Ipolykeszi	51,71	60,98	10,68	12,68
Szécsénykovácsi	17,93	11,19	15,86	34,97
Lukanénye	39,67	36,13	8,08	18,44
Apátújfalu	21,31	21,19	22,09	22,68
Ipolyszécsényke	67,82	66,27	8,62	16,57
Sirák	27,96	33,02	14,15	7,53
Szelény	26,04	18,29	8,33	14,63
Óvár	43,68	34,42	20,11	35,71
Terbegec	34,51	26,85	29,20	39,81
Nagycsalomja	38,87	50,99	9,19	13,16
Ipolynagyfalu	31,94	51,49	37,70	22,28
Ipolynyék	53,24	62,08	18,58	17,83
Ipolyvarbó	52,05	57,54	15,79	17,88
Zsély	6,84	8,14	3,08	18,22
Felsőzellő	6,84	8,62	5,79	5,75
Szlovákgyarmat	6,52	6,63	4,89	14,46
Galábocs	28,13	31,03	3,13	15,52
Rárósmúlyad	12,12	25,76	9,09	28,79
Gyürki	27,27	27,59	23,64	25,86
Nagykürtös	1,88	1,95	1,54	6,59
Leszenye	5,30	6,53	7,48	19,59
Haraszti	14,29	9,64	11,90	14,46
Bussa	7,30	8,82	16,96	25,49

Alapkérdések és palóc válaszok 1.

Mivel 2020-ban járásunkban, Ipolyszécsénykén kerül sor a VII. Palóc Világtalálkozóra, ezért lapunkban minden hónapban egy oldalon ezzel a témával, azaz a palócsággal foglalkozunk. Az írások szerzője a szécsényi Kubinyi Ferenc Múzeum igazgatója, Limbacher Gábor, aki a téma szakavatott ismerője. Cikksorozatunk nem titkolt célja, hogy népcsoportunkat, a palócokat, tulajdonképpen saját történelmünket még jobban megismerjük.

Kevésbé ismert, hogy a XX-XXI. század fordulója körül van olyan táj a Kárpát-medencében, ahol a házastársi együttélés válsághelyzeteiben, gyermekáldásért, iskolai vizsgák sikeréért és mindenféle bajban, betegségben, a halott hozzátartozóval való kapcsolat fenntartásáért és megnyugtató lezárásért búcsújáró helyekre és „tudósasszony“-hoz is

járnak emberek és nemcsak az öregek. (1. kép) Hogy papírra írott „kilenc szent betű“ testen hordozva betegséget gyógyíthat, és egy egyszerű Mária-szobor szokásos öltöztetésekor a női szemérem intimitása és rendszabálya érvényesül, s akár a sorozatban készült gipszöntvény ábrázolás is a mennyei Szent Szűz eleven

valóságát nyújthatja időről időre. E Nógrád, Észak-Pest, Borsod, Heves megyékre kiterjedő és a szlovákiai határ magyarlakta területeit is magában foglaló vidéken az elmúlt négy évtizedben az eltiltott és pusztulásnak indult búcsújáró helyek jó része újraserengetett, a nem szűnő népi igény és alkotás fejleményeként. Ez az eleven vallásos mentalitás más tájakról is vonzóvá teszi a Palóc-földet, miként Mátraverebély-Szentkút a leglátogatottabb magyarországi és immár nemzeti kegyhellyé vált, a közelében fekvő Hasznoson pedig egy parasztságos Mária-látomásai nyomán 1947 nyarán országos érdeklődés nyilvánult meg és népmozgalom indult, melyet a szocializmus idején tett elfojtó intézkedések sem tudtak megszüntetni. Hasonlóan széleskörű volt a somoskőújfalui gyógyítóasszony vonzáskörzete, mely a Felvidékre is áterjedt. A palóc népi vallásosságának a néphit vizsgálata alapján készült összegzése pedig országos összehasonlításban is jellemzőnek találta, hogy a nagyrészt vallásos hiedelemanyag igen tekintélyes hányada sorolható ma is az eleven, hitt jelenségek közé.

A palócságnak e fokozott vallásossága korábban is szembevető volt. Az 1940-es években a magyar néprajzi csoportok körében a palócok jellemző vonásaként a hitéletet emelték ki, a családszervezet, a faragási tehetség és a viselet meghatározó szerepével egyetemben. E vidéket több kutató az ország legrégebb, legarchaikusabb területének találta, éppen a kultúra vallásos összetevői folytán. XIX. századi leírások vagy akkorra vonatkozó kutatások szerint is a vallásosság a palócok feltűnő ismérve. E népcsoport egyik első, 1850-es évekbeli ismertetése annak hangsúlyozásával kezdődik, hogy a palócok az elmúlt századokban mindvégig megmaradtak katolikusoknak. Vallásosságuk etnikus jellegzetességeként fogalmazódik meg, hogy „a vallásosság a palócnak szokása, csakúgy, mint a lónak az, hogy befogják“. A török hódoltság után döntően palócok által újrateremtett Mezőkövesd környékén a matyók néprajzi megfigyelése hasonló eredményre vezetett. Buzgó vallásosságukat a mátravidéki és karancsalji palócokéval hozták összefüggésbe, s azt a legfőbb néprajzi jellemzőnek ítélték.

Többen hangsúlyozták a palóc vallásosság misztikus beágyazódását. Az

egyik jellemzés országos viszonylatban is e népcsoport esetében tartja legmeghatározóbbnak a hagyományos misztikus-mágikus tudatvilág szerepét. Egyik XX. század elejére vonatkozó leírás szerint a Mátra vidékén csodálatos dolog majd mindenkiel megesett, legalább

kétszer-háromszor életében. (2. kép) Volt, aki mint nagyobbacska gyermek például szerzetesek vagy halottak menetét látta éjszaka az égen vagy a templom körül. Sokan, különösen az asszonynép, éjszánként gyakorta halottszagot érzett. 1866-ban Karancskesziben, a harmadik-negyedik vármegyéből is özönlött a búcsújáró nép, hogy egy kútban megláthassa az Oltáriszentséget, égő gyertyákkal és angyalarcokkal körülvéve. A közeli Karancsság határában levő kút pedig szentkúttá vált szintén 1866-ban, a helyhez kapcsolódó látomások nyomán.

A még hosszan sorolható példák szemléltetik, hogy a palóc vallásosság sajátos erőforrása a túlvilág és az isteni jelenlét közvetlen megtapasztalása, egészen napjainkig. Az ilyen álombeli vagy éber élményeket gyakorta előjelnek tekintik, s azok a valóság részének, az életet az üdvösség érdekében befolyásoló Isten megnyilatkozásának számítanak. A természetből függő falusi ember ilyenkor találkozik az isteni jelenlét rettentő hatalmával szembeni rémület érzésével, és megtapasztalja annak félelemmel elegyes, jámbor tiszteletet keltő rejtelmességét.

(Folytatás az 5. oldalon)

Még a balassagyarmati Palóc Múzeumban bemutatott népi valóság kiállításban is megfigyelhető volt ez a fajta érzékelés, noha ott „csak” szobrok, képek és egyéb műtárgyak voltak láthatók. Többek között egy rimóci asszony az átlagos múzeumi viselkedés szabályait képtelen volt követni a tárlat hatása alatt: „Jaj, de gyönyörű, hát ez is, borzalmas gyönyörűség! A szobroknál az Atya és Jézus kezét megcsókolta: Mán el se lehet képzelni, olyan szép! Édes jó Istenem! Nagyon, nagyon szép, drága jó Istenem! Szörnyűséges szép! Hallatlan csuda! Illyet oszt még nem láttam életembe. Jaj, jaj, jaj, de gyönyörűség! Pedig vótunk ugye sok helyen, Máriacellbe is vótunk, de ilyen szépet /azaz ennyi szentet/ még nem láttam.“

E mentalitás kapcsolódik a tárgyak szakrális szemléletéhez. Már a 19. századi, palócokról szóló leírások között is akad olyan, amely figyelmet fordít e szempontokra. Ilyen értelemben szerepelt a „határ-“ és „mesgyekő“, melyekhez a palóc nem mer nyúlni, mert ősi hagyománya azt tartja, hogy aki ilyen követ helyéből ki- vagy elmozdít, azt e kő a másvilágon rémes alakként követi. A paraszti kultúrában a szakrális tárgyak fontosságát, népi szemléletének sajátosságát az 1930-40-es években már több hazai kutató is észrevette. A barokk kori jezsuita népmissziók alkalmával szentelt Máriavíz csodás gyógyító hatása kapcsán merült föl a néplelek jellemzésekként, hogy a parasztember a hit világa által eléje tárt jelenségeket nemcsak hinni, hanem látni, kezével megragadni is óhajítja. Ez érvényesül a csodák egyházi tanával szemben; azokat is át akarja élni, maga akarja megérinteni. Ily módon a nép hite nem elvont, racionális, hanem mindig konkrét. Mitikus felfogásával, emlékezetével saját életkörülményeiben is a valóság mennyből áthatott világát tapasztalja meg és tartja számon. Mivel az elvonatkoztatott szemlélet a néptől idegen, ezért nagy szerepük van a vallásos környezet érzékelhető tárgyainak: a képeknek, szobroknak, kegytárgyaknak, szentelményeknek, amelyek által megjelenített szentektől bizalommal vár és kap segítséget a mindennapokban.

(Folytatjuk)

Dr. Limbacher Gábor

Partnerséget építünk

www.skhu.eu

Akcióterv címe

Új munkahelyek teremtése az Ipoly völgyében építőipari környezetbarát fejlesztések által

Akcióterv rövid címe

JOBS

Vezető partner

Középső-Ipoly Mente Regionális

Akcióterv hossza

Fejlesztési Ügynökség

Akcióterv teljes költségvetése

48 hónap

4 681 156,16 €

A határon átnyúló térségi foglalkoztatási akcióterv (TAPE) célterülete elsősorban a Nagykürtösi és a Balassagyarmati járás. Bár a konkrét fejlesztések Nagykürtösön, Kékkőben, Ipolyvarbó - Órhalom és Balassagyarmat városában valósulnak meg, de a pályázati eredmények hatásai ettől jelentősen nagyobb területet érintenek.

A TAPEN belül már folyik a Koordinációs és koordinációs pályázat (CCP, kód: SKHU/1802/3.1/038), amely biztosítja az akcióterv összes projektjének zökkenőmentes megvalósítását, a nyilvánosság kellő szintű tájékoztatását, folyamatosan szem előtt tartva a vállalt eredmények elérését. A fejlesztési ügynökség és a magyar partner, a balassagyarmati Határmenti Régió Fejlesztéséért Alapítvány (HRFA) menedzserei hatáskörébe tartozik még a projektek elszámolásának segítése és az esetlegesen felmerülő problémák kezelése - krízismenedzselés is.

Másodikként, az elmúlt év novemberben indult a vállalkozói pályázat, amely Technológiai fejlesztések a munkahelyteremtés és a fenntartható fejlődés érdekében címmel (SKHU/1802/3.1/056) új munkahelyeket létrehozó helyi termékek és szolgáltatások fejlesztésére irányul. A pályázatban a szlovák oldalon a J-Stav cégnél az építőipari hulladék az építési területen való feldolgozását - újrahasznosítását biztosító gépek és berendezések beszerzésére, valamint ezek működtetését biztosító személyzet biztosítására kerül sor. Jelenleg a gépek közbeszerzése zajlik. Balassagyarmaton ezzel párhuzamosan a GREEN-GOES Kft. szervizcsarnokának építése indult. A cég fő tevékenységéből adódóan az útépités vagy felújítás során nagy mennyiségű zöldhulladék keletkezik. Ennek feldolgozására és újrahasznosítására zöldhulladék-előkészítő, -feldolgozó és brikettáló gépsor beszerzése kerül majd sor.

Indul Ipolyvarbó - Órhalom térségében az Ipoly-híd és a hídhoz vezető út megépítése is (SKHU/1802/3.1/10). Nagy örömünkre szolgál, hogy a támogatási szerződés megkötése elől elhárult az utolsó akadály is - a beruházás mára már rendelkezik jogerős építési engedéllyel! Minden kétséget kizáróan ez a pályázat az akcióterv kulcsprojektje, amely nemcsak a beruházás költségvetésének nagysága, hanem a feladatok összetettsége és bonyolultsága miatt is összehangolt és kitarító munkát igényel. Belátható időn belül elindul a híd kivitelezőjének kiválasztása nemzetközi tender keretén belül, ami, sajnos, az előírásoknak megfelelően több hónapos eljárás. Ezt követően indulhat maga az építkezés.

Az újonnan megépülő 1,54 km hosszú hídon keresztül csökken majd az utazási idő és az utazási költség, ami nagyban hozzájárul a határon átnyúló mobilitás növekedéséhez.

Az akcióterv utolsó, de ugyanúgy nagyon fontos projektje az Építőipari gyakorlati képzés, üzleti és jogi tanácsadás biztosítására irányul (SKHU/1802/3.1/016), amely a tervek szerint 2021-ben indul. A pályázaton belül a foglalkoztatottság növelését gyakorlati képzés biztosításával kívánjuk elérni, amit a kékkői székhelyű Összevont Szakközépiskola fog biztosítani. A projekt azon kívül, hogy egyrészt felhívja a pályaválasztók és szülők figyelmét arra, hogy az építőipari szakmunka mára már a hiányszakmák közé tartozik, amely az ügyes szakembereknek jó megélhetést biztosít, egyben esélyt teremt a hátrányos helyzetű állástalanok, munkavállalók vagy szakmaváltók foglalkoztatására is.

A magyar partner, a Határmenti Régió Fejlesztéséért Alapítvány ezzel párhuzamosan a határon átnyúló üzleti együttműködést kívánja fejleszteni és üzleti tanácsadást biztosít elsősorban az építőiparban már tevékenykedők és a kezdő vállalkozások számára.

Lőrincz Mária, Középső-Ipoly Mente Regionális Fejlesztési Ügynökség

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósult meg.

12 érv a magyar iskolaválasztás mellett

ÖRÖKSÉG

Az évszázadokon át továbbadott magyar nyelv és kultúra olyan érték, amelyet megőrizni erkölcsi kötelesség.

KÖZÖSSÉG

A magyar iskola a magyar közösség fennmaradásának záloga.

IDENTITÁS

A magyar iskola kialakítja a gyermek biztos identitását, ami abban segíti, hogy a szűkebb és tágabb közösségében, így az egész Kárpát-medencében otthon érezze magát.

KIZÁRÓLAGOSSÁG

A magyar nyelv és a magyar kultúra csak magyar iskolában sajátítható el.

ÉRVÉNYESÜLÉS

A magyar iskola nagyobb érvényesülést jelent, mert több tudást, több ismeretet nyújt, hiszen két nyelvet, két kultúrát tanít.

KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉG

A vegyes családban élő gyermek számára is a legjobb választás a magyar iskola, abban az esetben is, ha a szülő nem magyar iskolában tanult.

HATÉKONYSÁG

Tudományosan bizonyított tény, hogy az ismeretek megszerzésének leghatékonyabb módja az anyanyelven történő tanulás.

VERSENYKÉPESSÉG

A magyar iskolák versenyképes tudást nyújtanak, mert jól felszereltek és felkészült pedagógusok várják a gyermekeket.

LEHETŐSÉG

A magyar iskolába járó gyermek számára könnyen elérhetővé válik a hazai mellett a magyarországi felsőoktatás, illetve a munkaerőpiac is.

TÁMOGATÁS

A magyar intézménybe járó diákok minden évben számíthatnak a magyar állam anyagi támogatására.

PROGRAMOK

A Rákóczi Szövetség Kárpát-medencei magyarságot megszólító programjai elérhetővé válnak a magyar iskolák diákjai számára.

AJÁNDÉK

A Rákóczi Szövetség minden magyar iskolába lépő gyermeknek felajánl egy jó minőségű iskolatáskát és a magyar összefogást jelképező ösztöndíjat.

rakocziszovetseg.org

Anyu, apu!

szerelek élek
nevetek tervezek
barátkozom mesélek élelek
imádkozom boldogulok álmodozom
játsszom építetek

magyarul

Ezért megyek magyar iskolába!

A BALASSI BÁLINT MŰNY ALAPISKOLA FARSANGI JELMEZBÁLJA

A vízkereszttől hamvazószerdáig tartó farsang a tél lezárásának és a tavasz várásának az ünnepe, ezért február 21-én farsangi mulatságra invitáltuk mi is a kicsiket, nagyokat és kísérőiket. A diákok szebbnél szebb, már-már műremekekben

vonultak föl. Megelevenedett a hercegnő, szuperhős, világítótorony, lemezlovas, fényképezőgép, pálmafa, sok-sok mesehős, de állatkából, bútordarabokból sem volt hiány, hogy csak néhányat említek a színes jelmezesekből, akik önfeléd tánccal töltötték be a teret. Az egyéni jelmezek mellett voltak, akik testvérükkel vagy osztálytársukkal együtt, párban öltöttek maskarát, a 9. osztályos tanulóink pedig csoportjelmezben, „vad motorosokként” vonultak fel a jelmezes bulin. A tanulók gondosan elkészített jelmeze nem maradt jutalmazás nélkül. Bár a zsűri nehezen hozta meg döntését, mégis megpróbált minden ötletes, egyedi öltözetet díjazni. Az igazán jó maskarák, a legötletesebb jelmezek a zsűri számára azok voltak, melyek nem a divatot követték, inkább olyan egyedi, különleges

kivitelezésű álruhák voltak, amelyeket a szülők és diákok saját kezűleg készítettek.

A farsangi mulatságot tombolahúzással zártuk, így akinek szerencséje volt, az a roskadáig telt tombolaasztalról kapott ajándékot az értékeesebbnél értékeesebb nyeremények közül.

Ezúton is meg szeretnénk köszönni minden jószívű adakozást, a szülőknek, nagyszülőknek a csodálatos jelmezek elkészítését, a tanároknak a maskabál megszervezését! Reméljük, hogy gyermek, szülő és pedagógus egyaránt jól érezte magát, s a gyerekek sokáig emlegetik majd ezt a jól sikerült téli rendezvényt.

CS.B.

Hazajáró közönségtalálkozó Ipolynyéken

Az olvasók közül bizonyára sokan ismerik és szeretik a Duna Televízió népszerű honismereti dokumentumfilm-sorozatot, a Hazajárót. Nos, ha így van, az nem véletlenül van, hiszen a stáb rendszeresen forgatott az elmúlt 9 év alatt a Felvidéken is, bemutatva annak a történelmi tájegységeit, hegyeit, völgyeit, épített örökségét, szépségeit, értékeit és hazaszerető személyeit. A sorozat „hazajárói“, Jakab Sándor és Kenyeres Oszkár rendszeresen tesz eleget meghívásoknak, személyes találkozónak, ahol egy-egy sorozat bemutatása után baráti beszélgetéseken és élménybeszámolókon derülhet a többnyire szépszájú közönség, és bepillanthat olyan felvételekbe „bakiparádékba“, melyet a tévék képernyőin sohasem láthat. Nem véletlen történt az ipolynyéki Csemadok-alapszervezet és a Pro Villa Nek Polgári Társulás meghívása sem a „hazajárók“ felé Ipolynyékre, mert a népszerű sorozat két alkalommal is forgatott a községben, mégpedig 2012-ben a Középső-Ipoly-völgy - Hídverések Gyarmattól Nyékgig, valamint 2016-ban a Korponai-erdő - Kilátások a nyelvhatáron címmel. A közel egyórás dokumentumfilmet a Duna Televízió, valamint a Duna World többször is levetítette, valamint a Számvetés című összefoglalókba is bekerült. A március 5-én sorra kerülő Hazajáró teltházas közönségtalálkozóra a régió több településéről, de még az anyaországból is jöttek Hazajáró-szerető emberek. A közel kétórás, vetítéssel és élménybeszámolóval egybekötött baráti beszélgetésen sokat vidultunk és szórakoztunk, igazi élményt kaptunk a már rutinos Jakab Sanyitól, aki nem mellesleg Tesmag, az Ipoly mente szülőtte és Kenyeres Oszkártól, aki - kemencei lévén - szintén a jó palócok tábort gyarapítja. A találkozó végén természetesen nem maradhatott el a közös fotó és a köszönet sem, hiszen

ahogyan a 2012-ben forgatott Hídverések Gyarmattól Nyékgig c. film elején is olvashattuk az Ipolyi Arnold-idézetet: „Azon nemzet, mely emlékeit veszni hagyja, saját síremlékét készíti elő.“ Az emlékállítás tehát nemcsak a jelennek, hanem a jövőnek is szól. Nagyon ötletes volt például az elgondolás, hogy az iskolákban rendszeresen vetíthetnének egy-egy részt a Hazajáró sorozatból, hogy a gyermekek megismerjék a történelmi Magyarországot, a határon túl élő nemzettársaik életét. Persze ahhoz az is kellene, hogy a pedagógusaink egy-egy ilyen találkozón, mondjuk, személyesen is részt vegyenek, és meg tapasztalhassák, mi az: „Elindulni és hazaérkezni!“ Sosincs késő, és mindig lehet újrakezdeni. Csak a tényyszerűség kedvéért!

AL

Négy kéz, egy lélek - házhoz jött a klasszikus zene

A klasszikus zene kedvelőinek sok esetben csak városokban, nagy koncerttermekben van lehetőségük élőben hallani kedvenc zeneszerzőiket, dallamaikat.

De szerencsére vannak kivételek, és ennek lehettek a részesei mindazok, akik februárban ott voltak az AlisAdam PianoDuo farsangi koncertjén Csábon, valamint Ipolybalogon és Mozart, Schubert, Liszt vagy épp Rachmaninov műveket hallgathattak a községek közösségi termeiben.

A hangversenyen ezúttal nem műértők, hanem a zenét szerető gyerekek, fiatalok, szülők és a községből, környékről érkező érdeklődők vettek részt.

Csábon az egyórás koncert keretében a régi zenétől kezdve a reneszánszon át a kortárs darabokig hallhattunk ízelítőt a négykezes zeneirodalomból.

A koncertet Híves István, a főszerző Ipolybalogi Művészeti Alapiskola igazgatója nyitotta meg. Elsőként Ottorino Respighi Régi olasz dalok és táncok című művéből szólt a Balletto.

Ezt követően Baráz Ádám, aki egyben az Ipolybalogi Művészeti Alapiskola tanára is, saját darabjával idézte meg Bachot, a Preludium és fuga a napokban fiatalon elhunyt Peterec Mária emlékére szólt.

Hallhattunk részletet W. A. Mozart D-dúr szonátájából és a négykezes műfaj virágkorának egyik legbájosabb műve, Franz Schubert Gyermekindulója is felcsendült.

A koncert közepén Georges Bizet Bölcsődala ringatta el a közönséget, majd ezt követően a farsangi hangulatot megalapozva szólt Szergej Rachmaninovtól egy keringő.

A két kitűnő zongoraművész a mesék világába röptetett Ravel Lúdanyó meséi című darabjának két tételével: Csipkerózsika Pavanja és Tündérviget.

Az est fénypontja pedig Liszt Ferenc II. magyar rapszódiajának Bendel-átirata volt, mely előadás mindenkit lenyűgözött.

Házhoz jött a klasszikus zene, köszönhetően Alisa Yajima és Baráz Ádám duójának. Öröm volt látni a gyerekek és felnőttek szemében azt a csillogást, amit a zene varázsolt ezen az estén. Legyen még sok ilyen élményünk.

Szöveg, fotó: Zaiko Ervin

Ismét színes volt a farsang Ipolynyéken

A Csemadok Ipolynyéki Alapszervezetének ebben az évben még a koronavírus okozta pánikot is sikerült kijátszania, hiszen a farsangra tervezett előadásai, műsorai rendre megvalósultak teltházas részvétellel. De lássuk sorjában. Február 15-én, szombaton az immár hagyományos Karnevál című zenés műsorral debütált a szervezet, melyen most már évek óta a fiatal nemedék nyitogatja szárnyait, ill. száját, nem kis öröme a zenekedvelő közönségnek. Ebben az évben Balog Bogi Bianka, Böjtös Natália, Buris Dóra, Rados Tamás és a korelnök, Csinger Gabriella adott ízelítőt a tehetségéből, de különlegessége volt a rendezvénynek, hogy a Balázs Ottó, Balázs Attila, Greňo Dušan, Mervicz Róbert összetételű zenekar külön műsorblokkal jelentkezett. Persze nem maradhattak ki a humoros összeállítással incselkedő ipolynyéki hagyományörzők sem, akik megnevettették a szépszájú közönséget. A több mint másfél évtizede töretlenül működő Karnevál idén is nagy sikert aratott.

Nem hagyták cserben a műkedvelő színházat szerető nézőket idén sem az ipolynyékiek, hiszen február 22-én és 23-án új darabbal, Barry Connors: Fruska című három felvonásos vígjátékával mutatkoztak be a farsang zárásaként. Érdekessége volt az előadásnak, hogy a sokéves tapasztalatokat figyelembe véve, ebben az évben a Csemadok helyi szervezetének vezetősége csak elővételben árult jegyeket az előadásra, elkerülendő a sokszor bekövetkezett tumultusokat, esetleg azt, hogy néhányan már nem kaptak jegyet az aznapi előadásra a helyszínen. Amint az várható volt, az előadás előtt három nappal minden egyes jegy elkelt, így talán újabb megfontolásra ülhet össze a vezetőség, például, hogy három napon át tegyék lehetővé az előadás megtekintését. De lássuk a darabot. A Balik Judit rendező által megálmodott főszerepekbe Cseri Gábor, alias Herman Emil és Baráth Petra a felesége, Maja szerepébe került, nem véletlenül, hiszen fergeteges lendületben sodorták végig a nézőket a történések tengerében, ahol a bonyolódást a lányaik, Oroszlán Enikő Fruzsina szerepében, valamint Szabó Laura Gréta szerepében okozták. Mindketten hitelesen helytálltak azokban a karakterekben, melyeket kaptak, ebben is különbözve egyes felvidéki politikusoktól. A Kállai Oszkár bőrébe bújt Rados Tamástól a darab hangulatába és helyzetébe illő szép betétdalokat is hallhattunk, kétségtelenül nagyon jó szinten. Pobori Mátvás Ander Miklóst alakította, aki félénk üzletemberként próbálta meghódítani Hermanék lányát,

Fruzinát, nem is sikertelenül. Fruzsina pedig hálából mindenféle hadovázással tette érdekessé ezt a szépen induló kapcsolatot. A papucsférjként indult Herman Emil a végére igazán a lábára állt, papucsait levette mondott nemet és mást is a feleségének, Majának, aki megszeppenve vette tudomásul - helyzet állt elő a háznál! Epizódszerepben Belá Ramóna Bodor Szilvia-

ként járult hozzá a darab fokozásához, de mint minden vígjátékban, így ebben is minden a helyére került a végjátékban. De minden jó, ha a vége jó, és ez itt sem lett másképpen. Fergeteges, jó hangulatú, helyenként könnyekig kacagató jeleneteknek sem voltunk híján, így elmondhatjuk, koronavírus ide, koronavírus oda, a korona végül a helyi színjátszóink fejére került idén is. Köszönet a darab színpadtechnikusainak is, akik idén Balázs Ottó, Kušický Ottó, Pobori Sándor és Baráth József voltak. Színjátszóink nem pihennek a következő hetekben sem, hiszen Csábon és Pereszlyénybe is vállaltak fellépést az új darabbal. Itt a vége, fuss el véle! Aki nem hiszi, járjon utána!

Hrubik

Hagyományos nyugdíjas-találkozó Csábon

Februárban került sor Csábon a község nyugdíjasainak köszöntésére. Az iskola közösségi termében több mint százán jöttek össze a helyi önkormányzat szervezésében megtartott találkozón, ahol Tóth Henrik polgármester meleg szavakkal köszöntötte a szépkorúakat.

Az ünnepi köszöntő után került sor a Nem csak a húszéveseké a világ című zenés műsorra. Ezúttal a jó hangulatról Bunyós Pityu, a Sláger TV sztárja gondoskodott.

Ez, a 2016-tól évente ismétlődő nyugdíjas-találkozó jó alkalom arra, hogy beszélgessenek, szórakozzanak, együtt töltsék az időt az idősebb generáció tagjai. És csakúgy, mint az elmúlt két évben, most is a műsor után bőséges vacsora, sütemények, különféle frissítők várták a jó hangulatú találkozó résztvevőit.

Szöveg: Začko Ervin, Fotó: Balga Marcel

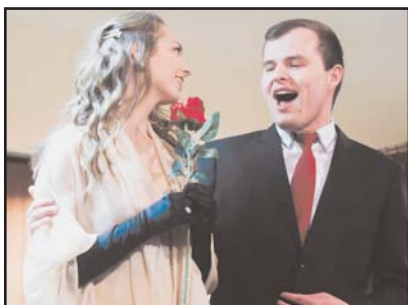

Az ipolynyéki színjátszók Csábon jártak

Idén is folytatódik a Csábi Színházi Esték programsorozat, melynek keretében elsőként a Csemadok Ipolynyéki Alapszervezete mellett működő Mics Károly Színjátszó Csoportot látták vendégül Csábon.

A tavalyi, Mackó című darab után 2020-ban a Fruska című három felvonásos bohózatot állította színpadra a lelkes csapat.

A Hamupipőke-téma egy új változata elevenedett meg a néző előtt. Barry Connors vígjátéka ezúttal is nagy sikert aratott, ahol énektudásukat is megmutatták a fiatal színészek. Olyan ismert dalok csendültek fel, mint az Ott fogsz majd sírni, vagy a Van-e szerelmesebb vallomás.

Az előadást ismét Balík Judit rendezte, a színpadon pedig Belá Ramóna, Baráth Petra, Cseri Gábor, Oroszlány Enikő, Pobori Mátyás, Rados Tamás és Szabó Laura mutatta meg tehetségét.

Humoros, színvonalas előadást láthatott ezúttal is a közönség Csábon. Sok sikert kívánunk a csapatnak!

Szöveg és fotó: Zaiko Ervin

A CSEMADOK NAGYCSALOMJAI ALAPSZERVEZETÉNEK ÉLETÉBŐL

A szilveszteri Csemadok-bál utáni első megmozdulásunk január 26-án volt. Az előbbi évekhez hasonlóan az idén is az évzáró tagsági gyűlésünk előtt emlékeztünk meg Gáspár Imréről, falunk ismert szülöttéről.

Február 16-án kettős könyvbemutatóra vártuk az érdeklődőket: Molnár Imre „Áldozatból fakadó szentség és küldetés” és Hrubik Béla „Sorsközösségben” című könyveiről hallhattunk bővebben. Érdekes és élvezetes volt, hogy a szerzők felváltva egymásnak tették fel a kérdéseket, melyek megválaszolását érdeklődve hallgatták az összegyűlték.

Munkatervünk egyik tavaszra tervezett pontjának megvalósítására március 7-én került sor.

Tagságunk aktív tagjai lehetőséget kaptak arra, hogy részt vegyenek egy budapesti kiránduláson, melynek célja az Országház megtekintése volt. Pánczél Károly képviselő úrnak, a Nemzeti Összetartozás Bizottsága elnökének köszönhetően csodálhattuk meg a világ egyik legszebb épületeként számon tartott magyar Országház látogatók számára is elérhető részét. Minden résztvevő nevében kijelenthetem, hogy nem csupán izgalmas kalandban volt részünk, hanem egy örök életre szóló tartalmas élménnyel gazdagodtunk.

Az „Ország Házának” megtekintése után épp időben érkezünk meg a Duna túlsó partjára, még sikerült „elkapni” a vár előtt a déli őrsváltást, ami szintén nem akármilyen látnivaló. Utána mindenki szabadon tölthette el idejét az autóbussz indulásáig, látnivalóban nem volt hiány. Aki 100-szor látta a Halászbástyát vagy a Mátyás-templomot, az 101-edszer is rá fog csodálkozni, annyira szép látvány, mint ahogyan lélegzetelállító a kilátás az egész városra.

Március 8-án, még az előző nap hatása alatt tartottuk meg a szentmise után kicsi ünnepségünket Esterházy János tiszteletére. Gyurkovics Máriaától hallottuk Lőrincz Sarolta Aranka „Búzamag” c. versét, utána rövid beszédet mondott Pöhlös Vendel, az alapszervezet elnöke. A koszorúk elhelyezése után a Himnusz elnevelésével fejeztük be a megemlékezést.

Dióhéjban ennyi lenne a Csemadok Nagycsalomjai Alapszervezetének eddigi tevékenysége a 2020-as évben. Remélem, az új tagokkal felfrissített tagság lelkesedése továbbra sem fog lanyhulni, és közösen szép dolgokat fogunk megvalósítani, amihez mindenkinek kívánok kitartást és egészséget.

V.Zs.

Könyvajánló

Csámpai László:

Kőből szívet készítek

A mai világban minden üzleti alapon működik, így a könyvkiadás és a rólu-
való tájékoztatás is. A felvidéki magyar
könyvkiadók uralják a mezőnyt, ide
bejutni gondolom nem egyszerű dolog,
hogymásképpen ne fogalmazzak. Ez a
tény pályázati esélyeiket is minimalizál-
ja. Az új, bontakozó tehetségekkel senki
sem foglalkozik, nincs fórumuk, mely
segítené fejlődésüket. Ha észre akarják
magukat vétetni, akkor marad a magán-
kiadás saját pénzből vagy támogatóktól,
akiket manapság művészet találja.
Mindez nem garancia arra, hogy a kiadás milyen értékeket hordoz,
kiket tud megszólítani, egyáltalán eladható-e. Sok a buktató, aki
elszánt, felvállalja.

A minap kaptam ajándékba ezt a verseskötetet egy fiatal bará-
totmtól, akit csak pár év óta ismerek, de megtapasztaltam szerény-
ségét, megismertem gazdag gondolatvilágát és kifejezőképességét, az
emberek, a közösségek iránti önzetlen elkötelezettségét, a fiatalokkal
való foglalkozást és tanításukat a hagyományörzés terén.

A kötet és szerzője méltatója, Földessy László Zséréből így ír róla.
„Egy költői pályára vágyakozó fiatal mutatkozik be az olvasók előtt.
Egy szárnyalni szándékozó sólyom nyitogatja szárnyait, hogy meglát-
tassa másokkal is azt, amit ő látott meg, és szemlél lelki szemeivel. A
gondolatai, versei olvasása közben a Zobor hegyén állva éreztem
magam, s mintha egy fiatal kerecsen röptét figyeltem volna, amint
vijjogva ereszkedik fel és alá, körbepásztázva a Zobor hegy körüli
tájat, éles tekintetével a múlt gyökerein táplálkozó vidék zezugába
belesve. Szerelme a táj iránti csodálatában, az ősökbe vetett
tisztelőben és fiatal korának szerelmes világában, mind-mind
ugyanazzal a hévvel itatódik át. Új színeket és fényt mutatnak szá-
munkra a jól ismert helyek növényeivel és állataival, ismét gyerekko-
runk világába csöppenünk, rácsodálkozva és elmerengve nagyapáink
tisztá, emberséggel átítatott életére s a szerelemre, amely ugyan min-
den emberi kor velejárója, de ebben, a költő által megéltben
tűzhányóként robban, lávaként borít be fiatal szíveket, majd por,
hamu és koromként érzékeli a csalódások fagyos leheletét. Sokan
saját érzéseiket ismerik fel majd a sorokban, némelyek talán csalódva
teszik majd félre néhány oldal elolvasása után, de mint mindig, most
is azt hangoztatom, hogy csak aki végigjárja az út teljességét,
türelemmel és méltó tisztelettel átadva magát a versek, a gondolatok
értelmének, majd csak annak nyílik meg a benne rejlő világ, mint a
kerecsensólyom első röptének kábulatában a táj addig titkon őrzött
rejtelsei.

Türelem és alázat kell mindig mások szemléletének megértéséhez,
s ez alól a „Kőből szívet készítek“ sem kivétel. Olykor mintha nép-
dalok köszöntének ránk a sorokból, máskor újra és újra átolvasva
jelenik meg csak a letisztult kép, a mindvégig kitarótnak azonban
lélektáplálékká válik.

Kellemes utazást minden kedves olvasónak Csámpai László
versvilágában!“

Balogh Gábor

Régi nóta,

híres nóta

Járásunkban az idén 21. alkalommal rendezzük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Őszirózsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállaljuk azzal, hogy minden számunkban leközölünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni és eldalolni.

Bokrétát kötöttem mezei virágból,
Küldeném is, nem is messze-messze távol.
/:Nagy sötét hegyen túl, fényes úri házba,
Aranyos kehelybe, szép lány asztalára.:/

Nézek, nézek az én tarka bokrétámra,
Jobb lesz neked itthon, kis üvegphórhárban.
/:Hervadj el, epedj el, szép ibolyám kelyhe.
Mezei virágnak kunyhóban a helye.:/

Huszár gyerek, huszár gyerek szereti a táncot,
az oldalán, az oldalán csörgeti a kardot.
Ha csörgeti, hadd csörgesse, pengjen sarkantyúja,
Kossuth Lajos verbunkja a muzsikáltatója.
Ha csörgeti, hadd csörgesse, pengjen sarkantyúja,
Kossuth Lajos verbunkja a muzsikáltatója.

Falu végén, falu végén szépen muzsikálnak,
oda hívnak engemet is magyar katonának.
Be is állok a verbunkba, ha már verbuválnak,
elmegyek a pajtásimmal vitéz regrutának.
Be is állok a verbunkba, ha már verbuválnak,
Elmegyek a pajtásimmal vitéz regrutának.

Beteg vagyok, doktor uram, adjon orvosságot,
Elhagyott a hűtlen babám, akit úgy imádom.
Ha nem segít a doktor úr, belehalok úgy is,
Beteg az én szívem nagyon, nemcsak fáj, de szúr is.

Ez az eset nem halálos, de bánatát értem,
Nem használ itt a patika, higgye el azt nekem.
Nem is írok orvosságot, inkább azt ajánlom,
Ne doktorhoz menjen, hanem lányok után járjon.

A KÉMCSŐ FOGJA MEGMENTENI A NEMZETET?

Pár hete a cseh Katolikus Hetilap (Katolický týdeník) cikket jelentetett meg Magyarországról ezzel a címmel: A kémcső nem fogja megmenteni a nemzetet. A szkeptikusság a kelet-európai régióban nemzeti sportnak számít, így nem csoda, hogy szinte minden olyan rendelkezés, változtatási szándék, amely nem azonnal érezteti hatását, hanem hosszabb kifutási idővel számol, ellenállásba ütközik, vagy legalább is kételkedve fogadják.

Magyarország kormánya felismerte, hogy lépéskényszerben van, ha meg szeretné akadályozni a népesség csökkenését. Sajátos geopolitikai helyzete, történelme és kulturális-vallási hagyományai miatt a népesség számának növelését nem nagy számú idegen ajkú menekült betelepítésével kívánja megoldani, hanem inkább a családtámogatási rendszert szeretné úgy fejleszteni, hogy több gyermek vállalására ösztönözze a fiatal házaspárokat. Ezért a kormány többféle támogatás és kölcsön bevezetése mellett adókedvezményeket is ad a többgyermekes családoknak. Legújabb intézkedéseként pedig 2020 nyarától ingyenessé válik a meddőségi kezelés és a mesterséges megtermékenyítés is, mivel egyes becslések szerint ma Magyarországon megközelítőleg 150 000 házaspár küzd a fogamzóképtelenséggel. Az intézkedéssel párhuzamosan a magyar állam megvásárolta a mesterséges megtermékenyítéssel foglalkozó magánklinikákat.

A magyar kormányt jelenleg egy pártszövetség, a Fidesz és a Kereszténydemokrata Néppárt alkotja. A kereszténydemokrata kormányzás része, hogy az élet védelme kiemelt fontosságú legyen. A mesterséges megtermékenyítés állami felügyeletével a kormány elkötelezi magát a bioetikai szempontok figyelembevételével, mely a lombikfolyamat egyik legvitatottabb komponense.

A bioetika egyik legintenzívebben tárgyalt problémaköre a mesterséges megtermékenyítés, nemzetközi rövidítéssel IVF (az angol „in vitro fertilisation“ alapján). Milyen kategóriába sorolható az ilyen folyamat során megtermékenyített petesejt? Milyen körülmények között egyeztethető össze az egész folyamat a keresztény erkölccsel?

A téma alapja egy látszólag egyszerű kérdés: mikor kezdődik az emberi élet? Az egyház álláspontja egyértelmű, az életet a megtermékenyülés pillanatától számolja, tehát a már megfogant magzatot is ugyanolyan védelem illeti, mint a már megszületett gyermeket. Bár ezt az álláspontot rengeteg érv támasztja alá, nem egy általánosan elfogadott nézetről beszélünk. A XXI. században, mikor az abortuszt másodlagos fogamzásgátlásnak tekintik, nehéz elképzelni a mesterséges megtermékenyítés etikai szempontból korrekt véghezvitelét. Egy ilyen nemzetközi környezetben üdítő változatosság a magyarországi alkotmány, amely kimondja az élet védelmét már a fogantatás pillanatától. Ennek a védelemnek részeként vásárolta fel a magyar állam a mesterséges megtermékenyítést végző szolgáltatókat, megalapítva a Nemzeti Humán Reprodukciós Intézetet. Ennek az új intézménynek feladata az ország immár tizenkét meddőségkezelési központjának felügyelete jogi, szakmai és etikai szempontból.

Alapvető bioetikai probléma a mesterséges megtermékenyítés folyamatánál, hogy csak kivételes esetben kerül sor mindössze egy petesejt kinyerésére és megtermékenyítésére. Legtöbbször 2-7 sejtet termékenyítenek meg, amelyekből természetesen nem mindet ültetik be az anyaméhbe. A legtöbb

országban legfeljebb 2-3 embriót ültethetnek be, de például az Egyesült Államokban nincs meghatározott limit. A beültetett embriók közül általában egy fejlődik tovább, bár az ilyen módon kezdődő terhességeknél nagyobb az ikerterhesség esélye. A legnagyobb kérdés nem is a beültetett, hanem a megmaradt sejtekre vonatkozik.

Vegyünk egy egyszerű példát: egy pár sokévi próbálkozás után úgy dönt, alávetik magukat ennek a procedúrának. Sikeresen ki is nyernek a nőtől 5 petesejtet, mindet megtermékenyítik, beültetnek kettőt, beindul a terhesség. A nagy örömben senki sem gondol a maradék három embrióra, kiknek sorsa különböző lehet az adott intézmény előírásai alapján. Az egyik lehetőség, hogy választást kínálnak az anyának: tartósíthatja őket esetleges későbbi beültetéshez, elajándékozhatja őket egy meddő házaspárnak, esetleg kérheti megsemmisítésüket is. Rosszabb esetben az intézmény önhatalmúlag dönt a kérdésben, sokszor meg sem mondják az anyának, hány petesejtet nyertek ki. A be nem ültetett magzati sejtek ilyenkor sokszor külföldre kerülnek, ahol meddő párok kapják, esetleg kísérleteket végeznek rajtuk. Ebből az intézménynek elég nagy anyagi haszna származhat.

A magyar modell többek között pont ezt hivatott felügyelni. Meg kell akadályozni az ilyen embrionális emberkereskedelmet, amely hatalmas etikai probléma, és amelyről viszonylag kevesen tudnak. Magyarországon 2020-ban létrehozta az intézményt, a már feljebb említett Nemzeti Humán Reprodukciós Intézetet, amely felügyeli a meddőségkezelés egész folyamatát, amivel nemcsak a meddő párok ezreinek ad reményt, hanem ellehetleníti az embriók eladását vagy elpusztítását is. Reméljük, ebben a nehéz kérdésben is sikerül etikus, keresztényi értékrendnek megfelelő döntéseket hozni, és a program beváltja a hozzá fűzött reményeket.

Balga Zoltán

Csámpai László

Nagy pénteken

Szeretni téged
tudod-e mit jelent?
Küszni földön utánad,
Ha fél világ is utál majd.
Töviseket vérezve,
Szerelmedre éhezve.

S még ha csontom összeroppan,
A testem is belérokkan,
Vonszolom a szívemet,
Hogy kitarjam teneked.
Ez a szív hát érted dobban, / Utoljára szól tán ajkam.
Akár hátat fordítasz,
Futsz előlem, ordítasz,
Mind közül legfényesebb,
A napnál is ékeesebb,
Akár hiszed, akár nem, / Lépten-nyomon vagy nekem.
És ha szívem megreped,
Csak teutánad eped,
Mert bizony így szeretlek,
S nem kívánok én többet,
Csak megszűni még egyszer, / Míg nem szólít az Isten...

Jégbontó hava 16.

Nagycsalomja, a lengyel-magyar történelem élő része

Kedves meghívásnak tettünk eleget február 25-én, amikor is a Budapesti Lengyel Nagykövetségen bemutatásra került a lengyel Grzegorz és Krystyna Łubczyk szerzők által

szerkesztett Pamiéc / Emlékezés című sorozat negyedik kötete. A szerzőpáros néhány évvel ezelőtt már bemutatta előző kötetét Nagycsalomján és Ipolynyéken is, ahol egyben egy vetített előadásra is sor került a II. világháború alatt az Ipoly mentén befogadott lengyel menekültek életéről, a lengyel-magyar barátságról. Nem véletlen, hogy éppen Nagycsalomján keresztül elevenedik meg ez a történet, hiszen ebben a községben - az egykori, mára már szépen felújított laktanyában - 1939-től 1942-ig voltak elszállásolva a II. világháború alatt azok a lengyel katonák, akik a háború poklából az egykori lengyel-magyar határon átlépve találtak itt oltalmat. A kétezres évek közepén, 2007-ben egy magas rangú lengyel kormánydelegáció vezetőjeként járt a községben Andrzej Przewoźnik, a lengyel nemzeti emlékhelyek védelmére létrehozott bizottság főtitkára, aki 2010-ben a smolenski repülőgép-balesetben hunyt el. Ő volt az, aki első lengyelként tiszteletet tehetett annak a lengyel katonának a sírja előtt, aki abban az időben tragikus körülmények között az Ipoly folyóba fulladt bele, és akinek a sírját a helyiek példásan ápolják és fel is újították. 2009-ben, a befogadás 70. évfordulóján, Molnár Imrénének köszönhetően, egy nemzetközi konferencia keretén belül emlékeztek meg erről az eseményről, ahol magas szintű lengyel delegáció tisztelte meg a régiót jelenlétével, többek között a nemrégiben elhunyt Jan Stolarsky, a Lengyel - Magyar Baráti Társaság elnöke, egykori menekült, veterán társaival együtt, valamint Jan Ciechanowski, veteránokért felelős miniszter. A budapesti bemutatóval Nagycsalomja község - az emberi tettek és szeretetnek köszönhetően - az EMLÉKEZÉS című könyv szerzőinek jóvoltából végleg bevonul a lengyel-magyar barátság ezeréves történelmébe, egy mozaikként, egy szeleteként a világtörténelemnek, hiszen a könyvben két teljes oldalon kaptak helyet azok a fényképdokumentumok, melyek igazolják, hogyan éltek a lengyel menekültek a községben azokban a nehéz időkben. A fotódokumentációt Pölhös Vendel és fia bocsájtotta a szerzők rendelkezésére, akik a digitalizált képeket kiszélesítve, felújítva tették közzé. A bemutató keretén belül Nagycsalomja község önkormányzata emléklappal és egy, Kutak Adrienn, ipolysági keramikus által készített emléklappal nagyrabecsülését fejezte ki a szerzőpárosnak a lengyel menekültek életét bemutató sorozat elkészítéséért, melyet a község polgármestere, Pásztor Roman és a Csemadok-alapszervezet elnöke, Pölhös Vendel adott át a helyszínen. A polgármester köszöntőjében hitet tett ennek a kapcsolatnak a további ápolása mellett, és kifejezte: „Ígérjük, hogy ezt az örökséget, ezt a történelmi tényét ápolni fogjuk, megőrizzük az utókor számára, hogy ne feledkezhessünk meg arról, a magyar népek van egy ezeréves barátja, a lengyel nép, mely mindenkor ott állt és áll ma is mellette, vállvetve az évszázadok viharaiiban.“ A könyvbemutató a könyv

dedikálásával és baráti beszélgetéssel ért véget azzal az elhatározással, hogy még ebben az évben a Palócföld ad otthont egy konferenciának, ahol a szerzők könyvének bemutatása mellett történelmi előadások is elhangzanak majd a II. világháborúban befogadott lengyel menekültek életéről az Ipoly mentén. A további elhatározása a községnek, hogy testvértelepülési szerződést létesít azzal a lengyel településsel, ahol az egykori lengyel katonák, a nagycsalomjai temetőben elhantolt Andrzej Paruch született. A történelem tehát, melyet közösen, a jó szándék és a barátság jegyében megmozdítottak, megállíthatatlanul elindult. Isten áldja az ezeréves lengyel-magyar barátság zászlóvivőit és továbbélőit, mert kétségtelen, hogy ez a két nép a mai Európának is példát mutat emberségből, hitből és kereszténységből.

Palócz

Mentálhigiénés segítő szakirányú továbbképzést indít újra Léván a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kara

Mentálhigiénés segítő szakirányú továbbképzést indít harmadik alkalommal a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Kara a Szlovákiai Magyar Mentálhigiénés Közösség és a Lévai Református Egyházközség együttműködésével. A képzés helyszíne az egyházközség központi épülete. Szakfelelős: dr. Kiss Paszkál intézetvezető, egyetemi docens, szakvezető: dr. med. Grezsa Ferenc egyetemi adjunktus.

A képzés 2020 szeptemberében kezdődik. A képzési alkalomok félévente ötször két napon, csütörtökön és pénteken lesznek. A jelentkezés feltétele: főiskolai vagy egyetemi oklevél. Elsősorban segítő foglalkozású szakemberek, mint például orvosok, egészségügyi dolgozók, szociális munkások, pedagógusok, gyógypedagógusok, pszichológusok, lelkeszek, vallás-tanárok jelentkezését várjuk. Más végzettség is elfogadott.

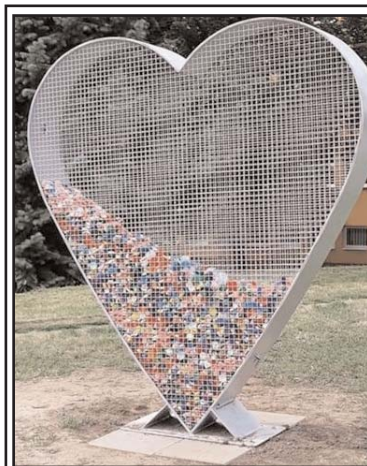
A jelentkezés linkje: <http://www.kre.hu/btkfelveteli/>

Ezen a felületen a képzések sorában a: Mentálhigiénés segítő (levelező) (Léva) kiválasztásával a JELENTKEZÉSI LAP online kitöltése válik lehetővé.

Jelentkezési határidő: 2020. március 31.

A szakleírás linkje pedig a következő:

<http://www.kre.hu/btk/index.php/mentalhigienes-segito>

AMI NEKED SZEMÉT, AZ MÁSNAK REMÉNY!

Ipolykeszin, a helyi kultúrház udvarán elhelyezünk egy kupakgyűjtő szívet! Amint megtelik,

jótekonysági célra ajánljuk fel a kupakokat, hogy azokból támogatást kapjanak a rászoruló családok, illetve egészségkárosodott gyermekek!

Itt a farsang áll a bál - A mi farsangunk Inámban

Az inámi önkormányzat és a Csemadok Inámi Alapszervezete, a hagyományokhoz híven, ebben az évben is vidám télbúcsúztatóra, egy igazi farsangi mókára invitálta meg a falu lakosságát. Február 15-én a délutáni órákban tartottuk meg fergeteges télűző farsangunkat a helyi kultúrházban. Sok színes program tette emlékezetessé ezt a délutánt. Ezúttal is zsúfolásig megtelt a kultúrház a jókedvű, hálás közönséggel, ahol az egész délután a derű jegyében telt el. A szervezők minden évben igyekeznek minél színesebb programmal megtölteni ezt az időszakot, hiszen ilyenkor megcáfolhatatlanul elérkezik a felhőtlen mulatság, „bohóckodás” ideje. Természetesen nem volt ez idén sem másképp. Volt itt móka, kacagás...

Régi hagyomány településünkön, hogy mivel Valentin-nap környékén egy hétig a házasság és a család fontosságára összpontosul a figyelem, mi is megünnepeljük a házasság hetét, és ennek keretén belül kerül sor a jubiláló házaspárok köszöntésére. Ebben az évben egy házaspár ünnepelte jubileumát. Az inámi önkormányzat nevében Régi Zsolt polgármester köszöntötte Nagy József és neje Erzsébet házaspárt házasságkötésük 50. évfordulója alkalmából, majd átnyújtotta az önkormányzat ajándékát és virágcsokrárt az ünnepelteknek.

A délutáni műsor első részében az inámi óvodások kedveskedtek vidám zenés-verses összeállítással a jubiláns házaspárnak. Kedves momentuma volt a köszöntésnek, hogy az ünneplő házaspárt unokájuk, Skerlec Kamilla is köszöntötte egy megható verssel. Ugyancsak verssel gratulált Tóth Júlia.

Ezután kezdetét vette a vidám farsangi műsor, melyben szinte minden korosztály képviseltette magát. A Csemadok Inámi Alapszervezetének színjátszói, valamint az UNICUM kórusa részéről már hetekkel ezelőtt megkezdődött a lázas készülődés. Jó volt látni a sok vidám arcot a színpadon, a nagyszerű alakításokat és hallani a hangos nevetést a teremben. A narrátor szerepében színre lépett Régi Anikó, akire a színjátszó csoport a kezdetek óta számíthat, és mindannyiszor ragyogóan oldja meg e tiszttel járó feladatait. A vidám farsangi délutánt az UNICUM kórus énekesei nyitották, és varázsltak el bennünket előadásukkal. A Csemadok kórusa Balík Róbert irányítása alatt új repertoárral kedveskedett a hallgatóságnak. S ha már megkezdődött a varázslat, nem is hagytuk abba, vidám bohózatok, paródiák keltek életre a színpadon, és ezúttal amatőr színjátszóink kápráztattak el bennünket.

Az első bohózat a pályaudvaron játszódott, megtudtuk, milyen bonyodalmakkal jár egy menetjegy visszaváltása. A bohózatban szerepelt Skerlec Edit és Zolcer Angelika. Ezután a „Böcsi mindent elintéz” c. kabaré elevenedett meg a színpadon Tóth Júlia és Skerlec Edit előadásában. „Hogyan szervezzünk teambuildinget a tanyán?” E cím alatt mutatta be a következő kabarét Nagypál Katalin, aki a falusi néni alakította és Vámos Judit a modern nagyvárosi hölgy szerepében. Láthattuk továbbá mennyi nehézséggel jár egy megbízható házvezetőnőt találni, ebben a jelenetben Páldi Melinda, Krupčiak Tímea és Nagypál Róbert nyújtott nagyon jó teljesítményt. Betekintést nyerhettünk egy házasság hétköznapijaiba, az unatkozó feleség és a megfásult férj szempontjából. Szereplők voltak Balázs Henrietta és Tóth József.

Az utolsó bohózat a „Lopótök, avagy a Mari nem olyan...” szereplői mind kimagasló teljesítményt nyújtottak. Az egyes szerepeket Balázs Barnabás, Bugyi Anikó, Tóth Bernadett, Csáki Szabolcs, Gyurász Ibolya, Nagypál Sándor és Nagypál Róbert alakították. Szerelmi légyottok és helyzetkomikum a színpadon. Ez mind garancia volt arra, hogy a színjátszók mindenkit megnevettessenek előadásukkal. A népi vígjáték nívóját Nagy Amália Csemadok-elnök felkészítése biztosította. És hát mi koronázhatta volna meg jobban a vidám farsangi délutánt, mint a színjátszó csoport férfi tagjai által bemutatott táncok. Az

első az ír szeptéptánc volt modern feldolgozásban. A produkciót rendezte Nagy Amália Csemadok-elnök, mondanom sem kell, hogy ügyes lábú táncosaink produkciójára még Michael Flatley világszerte elismert ír szeptéptánc király is büszke lenne. Az ír szeptéptáncot előadták: Nagypál Sándor, Tóth József és Szabó József, háttértáncosok voltak: Nagypál Katalin, Tóth Bernadett és Páldi Melinda. Ezután ismét tánc következett, egy igazi vérpezsdítő orosz produkció a Katyusa c. dalra. Egy fantasztikus előadás részesei lehettünk. Minden elismerést megérdemelnek a csoport tagjai, hogy felvállalták és bemutatták ezt a nem mindennapi orosz táncot. A táncoló katonák szerepét Gemer Ferenc, Balázs Barnabás, Régi Zsolt, Volkovics Gyula, Pecsérke Péter, Balík Róbert öltötték magukra.

Úgy gondolom, hogy valamennyi jelenet, a színpadképek, a jelmez, a zene és a táncok egyaránt meséltek a színpadon. Amatőr színészeink életre keltették a megformált szerepeket. Gratulálunk NEKIK!

A műsor végén nem maradt el a közönséggel való közös éneklés sem, a teremben felcsendült a színjátszó csoport himnusza, a „Szeressük egymást gyerekek...”.

Közben a farsangolók beszélgethettek egymással, hiszen sokan csak ilyen összejöveteleken találkoznak. A munka és a rohanó élet miatt nagy szükség van arra, hogy egy kicsit megálljunk, lassítsunk és egymásra figyeljünk. Az inámi önkormányzatnak, valamint a Csemadok Inámi Alapszervezetének köszönjük, hogy ismét lehetőséget biztosított a szórakozásra és a felhőtlen kikapcsolódásra.

Egy nagyon kellemes délutánt töltöttünk együtt a kis óvodásokkal, színjátszóinkkal, énekeseinkkel, és reméljük, még más ünnepek alkalmával is tudunk ilyen csapatépítő programot szervezni.

Az utolsó szó a köszöneté, mellyel szeretnénk kifejezni hálánkat és elismerésünket Régi Zsolt polgármesternek, az inámi önkormányzatnak, a községi hivatal alkalmazottainak, Nagy Amália Csemadok-elnöknek /a műsor rendezője és koreográfusa/, Régi Anikónak, aki a narrátor szerepében tündökölt, Balík Róbertnek, az UNICUM kórus vezetőjének, a kulturális bizottságnak, a helyi óvodának és minden fellépőnek a színvonalas előadásért. Köszönjük az élményt, mellyel megajándékoztak bennünket! Köszönjük, hogy időt, fáradságot nem kímélve ismét tanúbizonyságot tettek amellett, hogy együtt, egymásért érdemes akarni és tenni!

Terbebec - A nyugalom faluja

E havilapnak, vagyis a Kürtösnek rendszeres olvasója írja eme sorokat. Érdeklődéssel fürkészem a helyi s a környékbeli eseményeket, amit az újság ír, és örömmel látom, sok kultúrprogram, érdekes mozzanatok, események követik egymást községenként. Ez adott inspirációt nekem, hogy írjak egy olyan községről is, amelyről ritkán olvashatunk a Kürtösben. Ez Terbebec. Úgy gondolom, szükségét érzem írnom erről a faluról. Lássák hát a kedves Olvasók az én meglátásomból!

TERBEGEC - minden a sok évvel ezelőtti erdőjárással kezdődött. Vagyis már kiskoromban megszerettem a természetjárást, Isten csodálatosan megteremtett világát. Kezdetben, természetesen, szüleim nem engedtek el messzire, csak a falum (INÁM) mezeire, kisebb területekre, ahol éppenhogy nőnek, teremnek fák. Más választásom nem lévén, ezeken a helyeken kellett boldogulnom, barangolnom, gyakran egészen sötétedésig; de szívem mindig is a Nagy-erdőbe és annak környékére húzott. Teltek, múltak az évek, és most már eljött az a pillanat, hogy a nagyobb erdősegeket járhatom, amikor az időm és energiám engedi. Minden ember számára mást jelent a feszültség levezetése, a monoton hétköznapiakból való kilábalás. Nekem többek között, és őszintén mondhatom, első helyen az erdőjárás szerepel lelkelem megnyugtatóására.

Mielőtt rátérnék részletesen a községre, szeretnék megismertetni az olvasókkal néhány földrajzi elnevezésű helyet, amelyek a határban és a környéken fekszenek. Biztos vagyok abban, hogy nagyon sokat ismerik ezen helyeket, de remélem, néhányuknak, akik nem ismerik, sikerül érdekességet adnom ezzel. Felsorolás következik: Farkaslyuk, Nagy-erdő, Hébec-hegy, Jesztreg-erdő, Csapás-árok, Árkok-köze, Budaharasztya, Bikavölgy-erdő, Szarkapart (Farkapart), Nagy-mezők, Farkas-árok, Tehén-árok, Kukucka, Búrosok, Teraszok, Csavajda,

Leklinc, József-major, Kerekdomb, Gurgyal, Gercsu, Királykútja, Ovasok, a Pusztá, a Nagy-patak völgye, a Terbegeci-patak stb... Ezen elnevezésű helyeken barangolok én.

Az első számú tényező, ami magával ragadott, az a fent említett erdőjárás volt, s ennek köszönhetően ástam a dolgoknak mélyebb dolgaiba. Én, mint aki érdeklődik a helytörténetek iránt, elkezdtem kutatni, kérdezni a községgel kapcsolatban. Elejében elképzeltem, milyen lehetett itt az élet, milyen nagy kiterjedésű erdősege volt a falunak. Ezután következett az interneten való kutakodás, személyektől való kérdezés. Ez, természetesen, több hónapra keresztül zajlott és zajlik a mai napig is. S eközben vettem észre, milyen jó érzés kerít hatalmába, mikor a faluban s annak erdősegeiben vagyok! Rájöttem, ez a jó érzés a nyugalom! Bizony, a nyugalom, a csend, amire a mai rohanó világunkban még nagyobb szükség van! Amikor útba esik e falu, mindig megállok kis időre, és ellazulok e nyugalom árasztotta vidéken.

Történelme a falunak nagyon érdekes, amelyről oldalakat lehetne írni, nem szeretném ezzel untatni az olvasókat. (A történelméről egy, a jövőben megjelenő számban fogok majd részletesen szólni.) De annyit szeretnék mondani, hogy mivel nagyon szép helyen terül el, érdemes ide ellátogatni, érezni a friss, üde, erdei levegőt. Szomorú azt látni, hogy ez a falu is fogy, fiatal alig, nagy az elöregedés. Tudom, ezzel az írással nem fog megváltozni semmi sem, de legalább abban bízom, hogy néhányunknak fejében megmozdul az elgondolkodás ösztöne. Ajánlom írásomat elsősorban a terbegeci lakosoknak és az ott élő kedves rokonságomnak, másodsorban pedig minden kedves Kürtös-olvasónak.

Jánoska Mátyás

Harc a megmaradásért itt, az Ipoly jobb partján

Egy véletlen beszélgetésből egy zsélyi fiatal fiúval:

- Magyarul nem szoktál beszélni?
- Minek, ha tudok szlovákul.

Világos, hogy mi itt, Zsélyben valamit egyszer nagyon elszúrtunk. A kerek húszéves próbálkozásaink az MKP-, Victoria-, Csemadok-szervezetekben mára nem hozták meg azt, amit vártunk. A téma összetett és széles körű, s még hozzáteszem, hogy nem csak mi, zsélyiek vagyunk ilyen helyzetben. Az okokat keresni lehet, sőt, kell is, de nehogy most nekiálljunk a sajnálkozásnak. Az okos mondás szerint mindig vannak lehetőségek, és vesztett ügy nincsen, legfeljebb elvesztett ember.

Tudom, hogy továbbra is sok az emberekben a közömbösség és kishitűség, felesleges önsajnálgatás, várás a sült galambra, tette képtelenség, amit magas önértékeléssel szoktak takarni. Vannak helyek, ahol ez még oktalán haragtartás, irigység, egymás lenézésével is párosul. Úgy tűnik, nehéz.

De hát Bőjte Csaba se rendelkezett

miniszterekkel, pénzzel, s Jézus Krisztus sem csupa baráti társaságban tevékenkedett, de mindkettőben volt magasztos eszme, s valahol bent, a szívekben és agyokban szeretet és akarat.

Ma, 2020 márciusában semmi se gátolja azt, hogy a lehetőségeinket józanul mérlegeljünk, és reális tervekkel induljunk. Érdemes elgondolni, hogy mit kell, mit lehet az adott helyzetben tenni, mik az igények, a lehetőségek, kivel tudunk összefogni.

Ami ezek után jöhet, az kimondottan olyan emberek dolga lesz, akik nem csak mondják, hogy mi volna helyes, de azért tesznek is. A hazájukért, a népükért, a magyar nyelvért és kultúráért, mert érzik a felelősséget, kiknek fontos, hogy ebben a félresikeredett demokráciában is, az államalkotó nemzett ellenségeskedése, sokszor gyűlölete ellenére mi itt, az Ipoly jobb partján megmaradjunk. Ismerik a nép, a nyelv, az évszázadokon át begyűjtött kincs értékét, és ragaszkodnak hozzá. Azoké, akiknek nem mindegy, akik merik vállalni sorsukat, nemzetüket, önmagukat minden helyzetben, még

akkor is, ha ez nem jár dicsőséggel (mert hát Szlovákiában ez ma nem pont „menő“ téma), vagy bizonyos helyzetekben akár anyagi hátrányt is jelenthet.

Sokan vagyunk, és nyugodt lehet mindenki, elegen vagyunk. A fontos az, hogy egymásra találjunk és fogjunk össze. A működő kis közösségek a falvainkon azok, amelyek tovább tudják vinni a nyelvet, népdalt, a kultúrát - az irodalmat és történelmet beleértve, a magyarságtudatot. Ilyen közösségek fenntartása, számukra szervezési segítségnyújtása konkrét tevékenységek folytatásában, de akár egy metodika kidolgozása is jelenleg a MKP- és a Csemadok-szervezetekre vár.

Az európai és a szlovákiai parlamenti választások után legfőbb ideje, hogy ébredjünk. A következő választások előtti kampány pont most kezdődött. Nehogy két hónappal a következő választás előtt jöjjünk rá, hogy nem tudunk mit tenni magunkkal, mert már megint késő.

Böhm András

Kertünk tavasszal

Március az első tavaszi hónap, s ha megérkeznek az igazi enyhe meleg napok, melyek a most lehullott sok csapadéktól kellően kiszáritják a talajt, elővehetjük szerzőségeinket, és kezdjük el a kerti munkálatokat.

Fűtés nélküli fóliasátorban elkezdhetjük a retek, sárgarépa, karfiol, karalábé és zeller vetését. A korán kiültetésre kerülő növényeket kezdjük elvetni cserepekbe, ládába, hogy időben ki tudjuk majd palántázni őket. A paradicsom- és paprikapalántákhoz még most, március elején is elültethetjük a magokat. Az elvetett paradicsom-, uborka- és paprikamagok is jól érzik magukat, szépen csíráznak a fűtőtest fölötti párkányon.

Ablakpárkányunkon vitamindús és gyógyhatású hajtásokat nevelhetünk, mint pl. a kerti zsálya, retek. Vágjuk rendszeresen a snidlinget, és csíráztassunk zsázst. A sűrű metélőhagymatöveket válasszuk szét kisebb egységekre, majd ültessük el őket. Metélőhagymát, zsályát, petrezselymet, kaprot, citromfűvet, sóskát cserépben, hideg üvegházban vagy hidegágyban is termesztetünk.

Ha a talaj felengedett, készítsük elő a zöldborsó, dughagyma, fokhagyma, spenót, sárgarépa és a mák helyét. Ha az idő engedi, vethetjük őket, csak fagymentes napon és csak megfelelően elkészített talajba vessünk. Mindig vegyük figyelembe a növény számára szükséges talajhőmérsékletet. Ne siessünk hideg talajba vetni, mert nehezen fog kicsírázni a mag, és fejlődése lassúbb, betegségekre pedig sokkal fogékonyabb lesz.

A mák a legkorábban vethető növényünk. Február vége, március közepe, esetleg vége a megfelelő vetésidő számára. Jól tűri a kései talaj menti fagyokat is. Már 2-3 fokon csírázik, bár 7-10 fok optimális számára. Ideális számára az a hely, ahol elegendő napfény éri, vagy legalább félsárnyékban van. Csak minden harmadik évben szabad ugyanarra a helyre ültetni.

A csonthéjas gyümölcsöket (kajszi, őszibarack) röviddel virágzás előtt ajánlatos metszeni. Gyümölcsfák ültetése tavasszal is aktuális, ültethetünk rózsát, málnát, díszcserjéket. Tartsuk ültetés után nedvesen ezeket, hogy könnyebben megeredjenek. Az enyhe tél miatt figyeljük az áttelelt kártevők megjelenését a növényeinken, és idejében permetezzünk, még mielőtt elszaporodnának. Vetés előtt szükség esetén a talajt fertőtlenítsük. A vetőmagok beszerzésénél itt az ideje. Ajánlatos gazdaboltokban, szaküzletekben vásárolni, ahol szakemberek segítenek, hogy a bőséges fajtaválasztékból melyik a legmegfelelőbb az igényeinknek. A fajta kiválasztásánál a betegségekre ellenállókat részesítsük előnyben, mivel ezek kevesebb permetezésre is alkalmasak.

A díszkertben vágjuk vissza a rózsatöveket. A tearózsáknál az erősebb vesszőket 6-8 rügyre, a vékonyabbakat 2-3 rügyre kell visszavágni. Az elszáradt, beteg részeket gondosan távolítsuk el. Vigyázzunk arra, hogy a legfelső rügy mindig kifelé nézzen, hogy az új hajtások akadálytalanul nőhessenek. A futórózsákat, a rózsasalugasokat is szabadítsuk meg a száraz, előregedett karoktól. Az őszi virághagymák enyhébb időjárásnál korábban kihajtanak, és megjelennek az első krókuszok, nárciszok, tulipánok. A szárazabb helyen lévőket rendszeresen locsoljuk. A tavaszi hagymás növényeket (gumós begónia, kánna, dália, kardvirág) nedves komposztban, világos helyen előhajthatjuk. Ültethetünk díszhagymát, liliumféléket.

-ber-

Farsangi mulatságok

A hagyomány az hagyomány, melyet illik, néha kötelező betartani. Ipolybalogon a farsangi Mária-s kártyajátéknak és a sakkturnának már régi hagyománya van, ezért megrendezésük az idén is kihagyhatatlan volt.

Először a Mária-s kártyajáték versenyére került sor február 9-én a Korona Panzióban tizenkét résztvevővel: Valent Gábor, Varga Zsolt, Celleng István, Cseri Tibor, Varga Ottó, Nedela Imre, Racsko Gyula, Lintner Ján, Gyurász Péter, Gyurász Károly, Mgr. Gyurász Pál és Klinko József. Ők küzdöttek meg a polgármester vándorszerlegéért, amelyet a győztesnek maga a polgármester, Bálint Péter adott át.

A helyezettek: 1. Mgr. Gyurász Pál, 2. Varga Zsolt, 3. Nedela Imre.

A farsangi sakkturna helyszíne szintén a Korona Panzió volt február 16-án, melyen a résztvevők száma tizenhárom volt: Skerlec Nándor, Ing. Gyurász Péter, Csáky Zsolt, Rados Krisztián, Celleng István, Csáky Márton, Cseri Tibor, Nedela Wiliam, Mgr. Gyurász Pál, Sztrigacs Áron, Zolczer Tamás, Bodzsár István és Skerlec József.

A csatározás fődíja szintén a polgármester által felajánlott vándorszerleg volt, melyet az idén a farsangi sakkturna történetében sokadszor győztes, Ing. Gyurász Péter nyert el. A díjakat itt is a polgármester, Bálint Péter adta át.

A helyezettek: 1. Ing. Gyurász Péter, 2. Mgr. Gyurász Pál, 3. Skerlec Nándor.

A versenyek szervezője és főbírája Skerlec Zsolt (Öcse) volt. Gratulálunk az összes résztvevőnek és a kitartó nézőknek egyaránt.

Balogh Gábor

A koronavírus okozta járványügyi helyzet miatt a járási március 15-i ünnepség nem valósulhat meg, ezért a rendezvény programja helyén az ideai ünnepi beszéd szövegét közöljük, melyet Jánoska Máttyás fogalmazott meg.

MÁRCIUS 15. ÖRÖKKÉ ÉRVÉNYES ÜZENETE

Vannak dolgok az életben, amiket nem tudunk megfizetni. Érzésüket semmi sem tudja áthatni, átírni, megkülönböztetni, sem megreformálni. Gyakran eltöprengünk mi, egyszerű halandók, honnan is ered, vagy miből is fakad egy-egy érzés, ami bensőnket készíti a boldogság, a szépség és az öröm mámorára...vagy éppen ezek ellenkezőire: a bánatra, szomorúságra, boldogtalanságra...Életünk mindennapján megtapasztaljuk ezen érzéseket. Éppen így nem lehet megfizetni a szeretetet, és ami legalább ennyire fontos: a szabadságot sem!

Így volt ez a történelem folyamán mindig, és így volt ez azon a március 15-ei szerdai napon is, az Úr 1848. esztendejében. Hűvös, borult, esős nap volt, mintha az idő is az elnyomást siratta volna, melyben népünk sínylődött. Ám a nép korántsem volt borús hangulatában, hanem, mint a tűz, égett a tenni akarástól, izzott a vágytól, lüktettek tagjai, hogy megmozduljon végre, és felkerekedjék a szabadság kivívására!

Így esett meg, hogy a magyar történelem legnagyobb nemzedéke találkozott össze: Széchenyi István, a bölcs tanító és alkotó; Kossuth Lajos, a forradalmár; Görgey, a katonai lángelme; Petőfi, az egész világot felrázó üstökös; Vörösmarty, Arany, Tompa, Erkel, Madách. Mintha az egész magyarság és magyar szellemi élet a szabadságnak ebben a csodálatos lángsugarában született volna meg. Ők és a többiek - függetlenül attól, ki mennyire volt gazdag vagy szegény, ki mennyire volt értelmiségi vagy sem, vagy ki mennyire volt egészséges és beteg - az igazi példák arra, hogy szabadság nélkül nem élet az élet! Mert mit ér létünk, ha más tartja kezében sorsunk, és őtől függünk? Hogy a francia forradalom idején megszületett jelmonddal éljünk: „Szabadság, egyenlőség, testvériség!” Ennél erősebben le sem lehetne írni, kifejezni az érzést. Az érzést, aminek reményében küzdött népünk 1848-ban és 1849-ben. S valóban hittek benne, hiszen tény, hogy a forradalmat és szabadságharcot csak külső hatalom beavatkozásával sikerült leverni. Jött Világos és Arad - a könnyek, a megaláztatás, a bosszú és a szomorúság következtek. Népünket ismét porba sújtották, beledöntve a rabság gyalázatos karjaiba. Minden elveszettnek, értelmetlennek, hiábavalónak tűnt. A sok vérontás, az a sok ember a semmiért dobta el az életét - vélte az ország apraja-nagyja az elkövetkező napokban, hetekben, hónapokban, sőt években is. S lám, még mindig élt, létezett a magyar!

Egyedülállóak vagyunk a történelemben. Ezt a népet mindig rázták, csapdosták a századok viharai. Átgázolt rajtunk a tatár, a török, elbuktuk a Rákóczi-féle szabadságharcot, elvesztettünk két világháborút és 1956-ot is. A leggyalázatosabb és egyben legfájdalmasabb, ami velünk történt, az a bizonyos június 4-e, ami 1920-ban történt meg Trianonban... Minden magyar embernek fáj ez a kegyetlen igazságtalanság... S mi mégis itt vagyunk, élünk!

A mai züllött világunkban talán még erősebb, még nagyobb üzenetet hordoz március 15-ének szelleme. Kicsiny, megtépzott népünket súlyos veszélyek fenyegetik, melyeknek egy céljuk van: megtróni és legyőzni bennünket.

Ha megértjük és elfogadjuk 1848 és 1849 fontosságának lényegét, akkor együtt, Istenbe vetett hitünkben legyőzhetjük ezeket a veszélyeket, így megakadályozva, hogy a súlyos bilincsek terheit reánk verjék - így őrizvén meg az egyik legcsodálatosabb érzést, amit ember oly örömmel, szenvedéllyel érezhet rövid élete során - a szabadságot!

FELHÍVÁS

A Szlovák Püspöki Konferencia (KBS) közleményének értelmében, melyet a válságstábil folytatott egyeztetés után hozott, Szlovákia területén további rendelkezésig két hétre felfüggesztik a nyilvános istentiszteleti alkalmat, köztük a szentmiséket is. Mi, a felvidéki magyar Mária Rádió, a technika adta lehetőségeket kihasználva, igyekszünk biztosítani, hogy a felvidéki magyar hívők ne maradjanak lelki táplálék nélkül. Mint ezt megelőzően, továbbra is naponta közvetítünk magyar nyelvű szentmiséket 9 és 18 órai kezdettel, és lehetőségük van a hallgatónak bekapcsolódni a közös online rózsafüzér imádság végzésébe is. A kialakult helyzetre való tekintettel igyekszünk még jobban a hallgatónk szolgálatára lenni, és közvetíteni Isten ígését. www.mariaradio.sk honlapon megtalálhatóak a naprakész információk a programunkra vonatkozóan és a műsorunk is hallgatható élőben. Az online adásunk telefonos applikáció segítségével szintén elérhető, melyről bővebb információ a honlapunkon található. A rozsnyói vételkörzetünkben az FM 90,5-ön egész napos adásunk, míg regionális adásunk a komáromi vételkörzetben az FM 88,3-on 12:00 és 16:00 között, a telkibányai vételkörzetben pedig az FM 100,6-on 16:00 és 20:00 között elérhető. Ezen felül műsorváltozások is várhatóak, a további részletekről műsorunkban, honlapunkon és Facebook-oldalunkon tájékoztatjuk a kedves hallgatókat.

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: <https://www.facebook.com/csemadokNTV/>
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

KULT E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap és MINOR a Kisebbségi Kulturális Alap - SZK támogatta.

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0918/19 63 37. Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Velký Krtfš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.